

AVIOEHTOSOPIMUKSESTA



Säästöpankki

Hanna Sirkiä
pankkilakimies
Mietoisten Säästöpankki
MTK tilaisuus, Lieto 27.10.2016

Mikä on avio-oikeus

- Avioliitossa olevilla puolisoilla on lähtökohtaisesti ns. avio-oikeus toistensa omaisuuteen
- Avio-oikeudella ei ole merkitystä puolisojen omistussuhteisiin tai sitoumuksiin avioliiton aikana
 - Erillisomistuksen periaate
- Avio-oikeus huomioidaan vasta avioeron yhteydessä tai puolison kuoltua toimitettavassa omaisuuden osituksessa.

Avioehtosopimus avio-oikeuden rajoitteena

- Avioehtosopimuksella voidaan sopia, ettei avio-oikeutta ole toisten nykyiseen tai myöhemmin saamaan omaisuuteen.
- Avio-oikeus voidaan poistaa:
 - kokonaan
 - osittain (tietty omaisuus, esim. peritty tai yritysomaisuus)
 - yksipuolisesti (vain toisen puolison omaisuus)
 - molemminpuolisesti (molempien puolisojen omaisuus)
 - ennen avioliittoa hankittu omaisuus
 - avioliiton aikana hankittu omaisuus



- Avioehtosopimuksissa rajataan yleensä sijaan tullut omaisuus avio-oikeuden ulkopuolelle.
 - Sisältyy jo avioliittolakiin → tarpeeton?
 - Sen sijaan omaisuuden tuotto (esim. vuokratuotto) on syytä rajata avioehtosopimuksessa avio-oikeuden ulkopuolelle
- Avioehtosopimuksen merkitys: avio-oikeuden ulkopuolelle määriteltyä omaisuutta ei huomioida osituksessa toisen puolison hyväksi milteään osin
 - Esimerkiksi spv:lla saatu maatila jää avioerossa avioehtosopimuksen perusteella kokonaisuudessaan omistajalleen



Avioehdon tekeminen ja rekisteröinti

- Avioehto voidaan tehdä
 - Ennen avioliittoa
 - Avioliiton aikana
- Avioehtosopimus on tiukasti määrämuotoinen sopimus
 - 1) kirjallinen muoto
 - 2) päiväys ja allekirjoitukset
 - 3) kaksi esteetöntä todistajaa, jotka allekirjoituksiaan todistavat avioehdon oikeaksi
 - 4) rekisteröitävä maistraatissa
 - Jos avioehto on tehty ennen avioliiton solmimista, tulee avioehto voimaan aikaisintaan vihkimisestä → avioliitto tulee näkyä väestötiedoissa
 - Jos avioehto on tehty avioliiton aikana, tulee sopimus voimaan sinä päivänä, jona avioehto on jätetty / saapunut maistraattiin

Osituksesta

- Avio-oikeuden johdosta puolisoiden omistama omaisuus lasketaan yhteen ja jaon lopputuloksena kummankin puolison tulisi saada puolet yhteisen omaisuuden arvosta.
 - Avio-oikeuden merkitys: enemmän omistava puoliso joutuu osituksessa antamaan vähemmän omistavalle puolisolle varallisuutta.
 - ”Tasataan taloudelliset puntit”
 - Tasingonmaksuvelvollinen saa päättää mitä antaa tasinkona
 - Yleisesti tasinko suoritetaan rahana
 - » vastaanottava osapuoli ei voi lähtökohtaisesti vaatia tasinkoa tietyinä omaisuuslajina (esim. rahana)

- Maatilat monesti siirtyvät ns. ”spv hinnoin” sukupolvessa alaspäin
 - Mahdollistaa maatalan järkevän jatkumon
- Osituksessa varallisuus arvostetaan käypään arvoon
 - Käypä arvo = todennäköinen luovutushinta, joka kaupan kohteesta vapailla markkinoilla saataisiin toisistaan riippumattomien tahojen välisessä kaupassa
- Pystyykö tilalle jäävä puoliso lunastamaan tilan toisen kerran käypään hintaa?



- Kohtuutonta avioehtosopimusta voidaan sovitella jos ositus muutoin johtaisi **kohtuuttomaan** lopputulokseen taikka siihen, että toinen puoliso saisi **perusteettomasti taloudellista etua**
 - Osituksen sovittelua harkittaessa otetaan huomioon:
 - avioliiton kestoaika
 - puolisojen toiminta yhteisen talouden hyväksi ja omaisuuden kartuttamiseksi
 - muut näihin verrattavat seikat



- Mikäli osituksen sovitteluun päädytään, voidaan määrätä:
 - Puoliso ei saa avio-oikeuden nojalla toisen puolison omaisuutta tai oikeutta rajoitetaan
 - Tietty omaisuus on omaisuuden osituksessa kokonaan tai osaksi omaisuutta, johon toisella puolisoilla ei ole avio-oikeutta
 - puoliso on ansainnut tai saanut puolisojen asuessa erillään
 - puolisoilla on ollut avioliittoon mentäessä
 - puoliso on saanut avioliiton aikana:
 - perintönä,
 - lahjana
 - testamentin nojalla

KIITOS!

www.saastopankki.fi



Säästöpankki